

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2024-10-07  
Besvaras senast  
2024-10-16 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

**2024/25:146 Lag mot omvändelseförsök i Sverige**

Under de senaste åren har problemet med omvändelseförsök av hbtqi-personer uppmärksamats allt mer, och bland riksdagens partier råder närmast total samsyn kring vikten av att få på plats ett förbud. I Tidöavtalet från hösten 2022 nämns förbud mot omvändelseförsök som något som regeringen och samarbetspartiet kommit överens om att genomföra.

Redan 2020 fick också Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag av den dåvarande regeringen att utreda förekomsten av omvändelseförsök i Sverige. MUCF kunde sedan i sin rapport 2022 konstatera att omvändelseförsök är något som förekommer i inte obetydlig omfattning. 2022 fick också en redan arbetande utredning i uppdrag att utreda vilket straffansvar som i dag finns när det gäller så kallade omvändelseförsök av hbtqi-personer samt om det straffrättsliga skyddet borde förstärkas.

Utredningen presenterades sommaren 2023 och föreslog då att inte kriminalisera omvändelseförsök, bland annat eftersom utredningen menade att de allvarligaste förekommande påverkansmedlen redan utgör brott.

Utredningens förslag möttes av stark kritik av flera organisationer inom hbtqi-rörelsen, bland andra RFSL ungdom som i en rapport sommaren 2024 pekade på vikten av att en lagstiftning kommer på plats.

Det är klarlagt att omvändelseförsök är skadligt såväl för den som utsätts som för hbtqi-personer som grupp och kan leda till bland annat stigmatisering, psykisk ohälsa och självmordsförsök – även om det inte är de redan kriminaliserade metoderna som används. Personer som utsatts för omvändelseförsök i Sverige har bland annat berättat om total social utfrysning ur ett (ofta religiöst) sammanhang som varit personens hela värld, ständiga verbala påtryckningar om förändring och andra handlingar som syftar till att skapa skam och skuld och försök till omvändelse. Detta är oacceptabelt, och det är dessutom sannolikt att omvändelseförsök kan ta sin början med denna typ av företeelser och sedan gå vidare till grövre handlingar.

I Norge trädde en lag som förbjuder omvändelseförsök i kraft vid årsskiftet. Förbudet är definierat på följande sätt: "den som krenker en annan ved å anvende psykoterapeutisk, medisinsk, alternativmedisinsk eller religiöst baserte metoder eller lignende systematiske fremgangsmåter i den hensikt å påvirke

vedkommende til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet.”

Högsta straffsats är 3 år. Om handlingarna riktar sig mot någon under 18 år räcker det med att utsätta ett barn för metoderna, alltså utan att någon kränkning kan ledas i bevisning. Det finns också ett brott benämnt grov konverteringsterapi, som kan ge 6 års fängelse. Vidare är marknadsföring av konverteringsterapi också förbjuden, vilket kan ge 6 månaders fängelse. Norge har valt att inte göra några undantag för om en vuxen person samtyckt till omvändelse ("konverteringsterapi").

Ett förbud av omvändelseförsök skulle vara en lagstiftning med en normerande effekt, och jag vill därför fråga justitieminister Gunnar Strömmer följande:

Hur ser tidsplanen ut för att få på plats en lagstiftning också i Sverige?

.....

Ulrika Westerlund (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann